

## Nr 63.

Ankom till riksdagens kausli den 17 maj 1918 kl. 6 e. m.

*Utlåtande, i anledning av väckta motioner om vissa tilläggs-  
pensioner, avsedda att utgå av trafikmedel.*

1:o.

I en inom första kammaren av herr *Berglund* väckt, till bankoutskottets behandling hänvisad motion nr 16 har anförts följande:

•Till följd av olyckshändelse överkördes den 28 februari 1874 under tjänstgöring vid statens järnvägstrafik vid Hallsbergs station extra stationskarlen Sven Petter Heurlin, vilken därvid förlorade sitt vänstra underben.

Genom den ådragna skadan kunde Heurlin ej vidare användas i linjetjänst men innehade sedermera anställning vid Stockholms södra station till den 3 augusti 1876 (se bil. 4).

På grund av sin under tjänstgöring vid statens järnvägstrafik ådragna skada tillerkändes Heurlin en årlig pension av 150 kronor att utgå fr. o. m. juli månad 1876 (se kungl. järnvägsstyrelsens pensionsbrev av den 25 okt. 1876 (bil. 1).

På framställning av Heurlin till Kungl. Maj:t att erhålla någon förhöjning av det utgående pensionsbeloppet å 150 kronor har Kungl. Maj:t, på järnvägsstyrelsens hemställan, enligt beslut av den 5 augusti 1904 avslagit berörda begäran (bil. 2).

På en förnyad framställning har dock kungl. järnvägsstyrelsen, med stöd av kungl. brev av den 28 juni 1907 tillerkänt Heurlin en till 195 kronor förhöjd årlig *pension* att utgå fr. o. m. juli månad 1907 (bil. 4 och 5).

En ytterligare framställning till Kungl. Maj:t från Heurlin om erhållande av någon förhöjning av det till honom utgående pensionsbeloppet av 195 kronor har Kungl. Maj:t, efter järnvägsstyrelsens hörande, enligt beslut av den 16 mars 1917, avslagit (bil. 6).

I detta Kungl. Maj:ts beslut angives dock, att Heurlin blivit skadad under arbete vid statens järnvägsbyggnader, vilket, såsom av pensionsbrev och bilagda intyg framgår, ej varit fallet, utan har Heurlin *under tjänstgöring å tåg i statens järnvägstrafik* genom olyckshändelse förlorat sitt ben (bil. 1, 5, 11 och 12).

Slutligen har Heurlin uti en till järnvägsstyrelsen ingiven skrivelse anhållit att såsom f. d. befattningshavare och pensionär komma i åtnjutande av krigstidshjälp enligt kungl. kungörelsen av den 19 juni 1917 angående krigstidshjälp år 1917 åt f. d. befattningshavare i statens tjänst.

På denna framställning har Heurlin enligt kungl. järnvägsstyrelsens beslut av den 3 augusti 1917 (bil. 7) erhållit avslag under motivering, att det till Heurlin utgående understödet »utgör *skadestånd* och alltså icke är att hänföra till sådan pension eller därmed jämförligt understöd av statsmedel, som avses i förberörda kungl. kungörelse».

Under åberopande av kungl. järnvägsstyrelsens pensionsbrev av den 25 oktober 1876 (bil. 1) och järnvägsstyrelsens förnyade pensionsbrev av den 20 juli 1908 (bil. 5), i vilket sistnämnda kungl. styrelsen uttryckligen, enligt ordalydelsen, »tillförsäkrar honom (Heurlin) en förhöjd årlig pension av Etthundranittiofem (195) kronor att räknat fr. o. m. 1 juli 1907 utgå av trafikmedel», vill jag framhålla det påtagliga i att till Heurlin bort utgå av riksdagen beslutad krigstidshjälp för år 1917 i enlighet med kungl. förordningen den 19 juni 1917.

Då Heurlin, som är född den 14 maj 1851 och således över 66 år, är fullständigt medellös samt enligt bilagda läkarebetyg (bil. 10) är »oförmögen att genom arbete förvärva vad till livets uppehälle oundgängligen fordras», får jag, jämväl med hänsyn till det ringa belopp, som utgått till Heurlin för dennes under tjänstgöring vid statens järnvägstrafik ådragna invaliditet, vördsamt hemställa, att till f. d. extra stationskarlen Sven Petter Heurlin i Linköping måtte fr. o. m. 1918 beviljas en till 600 kronor förhöjd pension att utgå av trafikmedel.»

Vid motionen finnas fogade, bland annat, följande bilagor:

Avskrift av avskrift.

### Pensionsbref.

Kungl. Styrelsen för Statens Jernvägstrafik får, på grund af Kungl. Maj:ts Nådiga bref den 15:de sistlidne September, härmed tillförsäkra förre extra stationskarlen vid statens järnvägstrafik Sven Peter Heurlin från Carlslund i Eksjö Stadsförsamling, hvilken till följd af olyckshändelse under tjenstgöring förlorat ena benet, ett årligt understöd från Trafikmedlen af Etthundrafemtio (150) kronor, att kvartalsvis i början af Mars, Juni, September och December månader med 37 kronor 50 öre hvarje gång till honom utgå; kommande bemälde pension som beräknas från och med Juli månad 1876 att tillhandahållas pensionstagaren af föreståndaren vid Nässjö station; åliggande det pensionstagaren dels att vid hvarje lyftning af medlen förete detta pensionsbref, samt, derest han icke själf uttager pensionen, låta öfverlemnna vederbörlig fullmakt och prästbetyg, dels att i händelse han till följd af flyttning till annan ort önskar annorstädes inhändiga honom nu tillförsäkrade pension, jemte ansökan härom, till Trafikstyrelsen insända fullständig uppgift om sin förändrade vistelseort.

Stockholm den 25 Oktober 1876.

C. O. TROILIUS.

C. Limmell.

Att all mig härigenom tillförsäkrad pension är utbetald till och med den 1:a juni 1908 erkännes.

Ljungby den 10 Augusti 1908.

S. P. Heurlin.

Tramsumtet lika med originalet intyga:

E. Bergenholtz.  
Organist i Ljungby.

Axel Karlson.  
Polis i Ljungby.

Bilaga 2.

Avskrift av avskrift.

Till Kungl. Järnvägsstyrelsen.

Genom nådigt bref den 15 September 1876 har Kungl. Maj:t tilldelat förre extra stationskarlen Sven Peter Heurlin, hvilken den 28 Februari 1874 under tjänstgöring vid Katrineholms station genom olyckshändelse förlorat ena benet, ett årligt understöd af 150 kronor.

Uti en till statsrådet och chefen för Kungl. Civildepartementet ställd skrift har bemälde Heurlin anhållit om någon förhöjning i ifrågavarande pensionsbelopp eller annan deremot svarande förmån.

Efter det I, på anmodan, i ärendet afgifvit utlåtande af den 26 April 1904, har Kungl. Maj:t denna dag låtit detta ärende föredragas och dervid, i enlighet med hvad I hemställt, funnit förevarande ansökning icke till vidare åtgärd föranleda. Hvilket jag, på nådigaste befallning, får Eder till kännedom och för Heurlins under rättande härigenom meddela; och varda de vid ansökningen samt vid Eder skrivelse fogade handlingar härmed öfversända.

Stockholm den 5 Augusti 1904.

DANIEL EKELUND.

Vidimeras ex officio  
*Ivar Lagercrantz.*

*Bilaga 3.*

*Avskrift.*

Till förre extra stationskarlen Sven Peter Heurlin, Almedal.

Sedan Kungl. Järnvägsstyrelsen med stöd af Kungl. brevet den 28 Juni 1907 tillerkänt Eder en från 150 till 195 kronor förhöjd årlig pension att utgå från och med den 1 Juli 1907, hafven I uti en till Kungl. Styrelsen ingifven skrift anhållit, att Kungl. Styrelsen måtte bevilja Eder pension, beräknad efter vissa procent af Eder lön vid tiden för det Eder i statens järnvägars tjänst öfvergångna olycksfallet. Till stöd för berörda ansökning hafven I åberopat ett af provinsialläkaren Rob. Hallenberg den 26 Juni 1909 utfärdadt läkarebetyg rörande skadan, hvaraf bland annat inhämtas att berörda skada ansetts hafva medfört en bestående nedsättning i Eder arbetsförmåga motsvarande sextiofem procent af normal arbetsförmåga.

På grund häraf får Kungl. Styrelsen fästa Eder uppmärksamhet derå, att jämlikt ofvanberörda kungl. brev Eder pension skall, räknadt från och med den 1 Juli 1907, utgå enligt de grunder som äro stadgade i lagen angående ersättning för skada till följd af olycksfall i arbete den 5 Juli 1901, samt att enligt bestämmelserna i nämnda lag en till sextiofem procent uppskattad nedsättning i arbetsförmågan berättigar den skadade till en årlig lifränta å etthundranittiofem kronor, motsvarande nyssnämnda procent å den högsta lifränta, som enligt lagen kan utgå, eller 300 kronor.

Vid sådant förhållande har Eder förevarande ansökning icke kunnat föranleda till någon Kungl. Styrelsens vidare åtgärd. Hvilket Eder till kännedom härigenom meddelas.

Stockholm den 30 Juli 1909.

Kungl. Järnvägsstyrelsen.

F. W. H. PEGELÖW.

*Georg Jacobi.*

*Bilaga 4.*

*Avskrift.*

Extra stationskarl S. P. Heurlin har tjenstgjort vid denna station sedan 1 oktober 1874 och har fortfarande anställning härstädes och under denna tid varit biträde vid dels telegrafexpeditionen och dels vid skrifgöromålen å expeditionen för afgående gods, har fullgjort sina åligganden till min belåtenhet och visat ett hedrande uppförande, hvadan han till det bästa rekommenderas. Stockholms Södra Järnvägsstation d. 26 Febr. 1876, C. Bratt. Stations Inspektör.

S. P. Heurlin är denna dag, på egen begäran, från sin befattning vid Statens Järnvägstrafik entledigad.

Stockholm den 3 Augusti 1876.

*C. Bratt.*

*Bilaga 5.*

Kungl. Järnvägsstyrelsens Pensionsbref för skadade extra stationskarlen Sven Petter Heurlin från Linköping i Östergötlands län.

Genom nådigt bref den 28 Juni 1907 har Kungl. Maj:t funnit godt förordna, att till förre extra stationskarlen Sven Petter Heurlin från Linköping i Östergötlands län skall, räknadt från och med den 1 Juli 1907, i stället för det honom jämlikt Kungl. Maj:ts nådiga bref den 15 september 1876 tillkommande årliga understöd af etthundrafemtio kronor, utgå ersättning enligt de grunder, som äro stadgade i lagen angående ersättning för skada till följd af olycksfall i arbete den 5 Juli 1901.

På grund häraf vill Kungl. Styrelsen, med upphäfvande af det för Heurlin hittills gällande pensionsbref, härigenom hafva tillförsäkrat honom en förhöjd årlig pension af etthundrafemtiofem (195) kronor, att räknadt från och med den 1 Juli 1907 utgå af trafikmedel.

Mot företeende af detta pensionsbref jämte vederbörligt prästbetyg skall Heurlin äga att kvartalsvis utbekomma ifrågavarande pension.

Den i nådigt bref den 12 Oktober 1888 meddelade bestämmelsen, att understöd må jämväl utbetalas till afliden understödstagares stärbhusdelägare för det halfår, under hvilket han aflidit, och därutöfver ytterligare för ett halft år, derest den aflidne efterlämnat änka eller oförsörjt barn, är fortfarande tillämplig; dock att jämlikt ofvannämnda nådiga bref den 28 Juni 1907 sådant understöd skall utgå med belopp, beräknadt efter det Heurlin förut tillkommande pensionsbeloppet eller efter 150 kronor för år.

Vid pensionens lyftande skall anteckning därom göras å pensionsbrefvet.  
Stockholm den 20 Juli 1908.

Kungl. Järnvägsstyrelsen.

F. W. H. PEGELOW.

*Georg Jacobi.*

Bilaga 6.

*Avskrift av avskrift.*

Till Kungl. Järnvägsstyrelsen, kameralbyrån.

Uti en till Kungl. Maj:t ingifven skrift har förre extra stationskarlen Sven Petter Heurlin,<sup>1</sup> hvilken under arbete vid statens järnvägsbyggnader blifvit skadad, i underdånighet anhållit om förhöjning af honom på grund häraf tillerkändt årligt understöd, uppgående till 195 kronor. Till följd af nådig remiss har Ni den 23 februari 1917 häröfver afgifvit underdånigt utlåtande.

Vid underdånig föredragning denna dag af detta ärende har Kungl. Maj:t icke funnit skäl att lemna bifall till förevarande ansökning. Hvilket jag, på nådigaste befallning, får Eder till kännedom och för sökandes underrättande härigenom meddela. Stockholm den 16 mars 1917.

OSCAR VON SYDOW.

*Niklas Lindhult.*

Bilaga 7.

*Avskrift av avskrift.*

Till Distriktsförvaltningen vid 1:sta Distriktet.

Uti en till Kungl. Styrelsen inkommen skrift, varöver Ni den 27 Juli 1917 avgivit infortrat yttrande, har förre extra stationskarlen Sven Peter Heurlin i Linköping med bifogande av vissa intyg anhållit att komma i åtnjutande av krigstidshjälp enligt Kungl. kungörelsen den 19 juni 1917 angående krigstidshjälp år 1917 åt f. d. befattningshavare i statens tjänst.

Uti Edert yttrande har Ni meddelat, att Heurlin jämlikt nådiga brevet den 28 juni 1907 från och med den 1 juli samma år uppbure ett skadestånd å 195 kronor årligen. Vid ärendets föredragning denna dag har Kungl. Styrelsen, då det till Heurlin utgående understödet utgör skadestånd<sup>1</sup> och alltså icke är att hänföra till sådan pension eller därmed jämförligt understöd av statsmedel, som avses i förberörda Kungl. Kungörelse, funnit sig förhindrad tilldela Heurlin krigstidshjälp enligt samma kungörelse. Vilket Eder till kännedom samt för Heurlins underrättande härigenom meddelas. Varjämte en ansökningen bifogad debetsedel öfverlämnas för att Heurlin tillställas.

Stockholm den 3 Augusti 1917.

Kungl. Järnvägsstyrelsen.

*Georg Jacobi.*

<sup>1</sup> Jämför Kungl. Järnvägsstyrelsens *Pensionsbref* av 26 Okt. 1876 och 20 Juli 1908. Anm. av motionären.

## Bilaga 8.

Auskrift.

Till Trafikförvaltningen vid 1:a distriktet och Kungl. järnvägsstyrelsen,  
Stockholm!

För att ådagalägga och bestyrka att jag varit befattningshafvare vid Statens Järnvägars för allmän trafik öppnade järnvägar och därunder af godståg nr 7, under tjänstgöring med nämnda tåg till Hallsberg blifvit vid afgang öfverkörd i Katrineholm, och icke alls såsom Kungl. Styrelsen uppfattat saken att jag blifvit skadad i arbetet vid Statens Järnvägsbyggnad; Vid byggnadsarbetet har jag icke varit anställd eller dermed tagit någon befattning. År 1873 efter någon tids vistelse och arbete å Vagnverkstaden i Liljeholmen blef jag såsom fullt kompetent beordrad resa till Katrineholm att tjänstgjöra såsom vagnssmörjare med alternerande snälltåg, blandade och godståg från den 1 December 1873 tills olyckan skedde den 28 Februari 1874. Att så skett se bifogade vittnesattester från konduktören å godståg nr 7 D. Svensson och förre vagnssmörjaren C. A. Engström boende här i staden, hvilket även kan be styrkas af förre tågmästaren Dahlström härstädes och samt vagnssmörjaren Magnusson i Katrineholm m. fl. Att jag sedan var anställd vid dels telegrafgöromålen och dels vid skrifgöromålen å expeditionen för afgående gods i närmare två års tid eller från 1 Oktober 1874 till 3 Augusti 1876 se afskrifne betyg.

I anledning häraf och bestyrkt blifvit får jag vördsamt anhålla om att bli ansedd såsom f. d. befattningshafvare i Statens Järnvägars tjänst och härigenom förnya min ansökan om erhållande af krigstidshjälp enligt K. F. den 19 Juni 1917.

*Sven Peter Heurlin,*

f. d. extra stationskarl vid S. J.  
adr. Västanågatan 9 a, Linköping.

## Bilaga 10.

Att f. d. stationskarlen vid S. J. Sven Peter Heurlin vid i dag företagen läkareundersökning befunnits lida af förlust af v. underbenet (15 cm. under knät), kronisk ledgångsreumatism, kronisk lungkatarr, dubbelsidigt pungbräck och nedsatt synförmåga samt att han till följd häraf är oförmögen att genom arbete förvärfva hvad till lifvets uppehälle oundgängligen fordras, intygar på heder och samvete

Linköping d. 10 jan. 1918.

*Th. Theorell,*  
stadsdistr. läkare.»

Av handlingarna i ärendet framgår, att Heurlin på grund av olycks-  
händelse under tjänstgöring enligt kungl. brev den 15 september 1876  
tillförsäkrats ett årligt understöd av 150 kronor att från och med den 1

*Utskottet*

juli samma år utgå av trafikmedel. Genom kungl. brev den 28 juni 1907 förordnades sedermera, att till Heurlin skulle, räknat från och med den 1 juli samma år, i stället för nyssnämnda understöd utgå ersättning enligt de grunder, som funnes stadgade i lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete. Då den skada Heurlin lidit vid det honom övergångna olycksfallet enligt läkarbetyg ansetts hava medfört en bestående nedsättning i hans arbetsförmåga, motsvarande 65 procent av nämnda arbetsförmåga, och denna nedsättning enligt lagens bestämmelser berättigade Heurlin till en livränta, motsvarande nyssberörda procent å den högsta livränta, som jämlikt lagen kunde utgå, tillerkändes Heurlin en förhöjd årlig pension å 195 kronor att från och med den 1 juli 1907 utgå av trafikmedel.

Riksdagen har numera på Kungl. Maj:ts framställning medgivit, att personer, vilka utan att vara berättigade till livränta enligt 1901 års lag såsom ersättning i anledning av olycksfall eller ådragen kroppsskada tillerkänts livränta eller årligt understöd av statsmedel enligt de i samma lag angifna grunder, må härutöver från och med år 1918 uppbära tilläggsersättning med ett årligt belopp, motsvarande tre fjärdedelar av samma ränta. Med tillämpning av detta riksdagens beslut kommer Heurlin alltså räknat från och med innevarande års början i åtnjutande av ett till 341 kronor 25 öre förhöjt årligt understöd. Under sådana förhållanden har utskottet icke ansett sig äga anledning att därutöver föreslå någon förhöjning åt Heurlin och hemställer förty,

att förevarande motion I:16 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

## 2:o.

Angående  
grunderna för  
beräkning av  
vissa f. d.  
stationsmästarens  
pension.

I två likalydande motioner, väckta den ena i första kammaren under nr 15 av herr *Gullberg* och den andra i andra kammaren under nr 10 av herr *Bäcklund*, har hemställts, »att de grunder för beräkningen av pensionen, som komma att tillämpas från och med 1918, även må bliva gällande jämväl för de stationsmästare, som efter långvarig och väl vitsordad tjänstgöring avgått med pension redan under åren från och med 1911 till och med 1917.»



Till stöd för framställningen har anförts följande:

»Stationsmästarne vid statens järnvägars stationer av 5 och 6 klass hava i regeln bland sina tjänstegöromål haft även handhavandet av postgöromål. Den avlöning, som de för dessa göromål åtnjutit, har utbetalts till dem av kungl. järnvägsstyrelsen tillsammans med deras avlöning för järnvägs-göromålen och har alltjämt brukat betraktas såsom en del av deras avlöning från järnvägsstyrelsen. Arvodet för postgöromålen har till och med tagits i beräkning vid bestämmandet av avlöningen för järnvägs-göromålen, så att i de jämförelsevis få fall, där postgöromålen varit skilda från järnvägs-göromålen, avlöningen för dessa sistnämnda blivit satt i jämnhöjd med den avlöning, som eljest beräknats för järnvägs- och postgöromålen tillsammans.

Men vid bestämmandet av dessa stationsmästares pensioner har endast avlöningen för järnvägs-göromålen tagits i beräkning men icke arvodet för postgöromålen. De stationsmästare, vilkas avlöning avsett både järnvägs- och postgöromål, hava härigenom i fråga om sina pensioner kommit i ett ogynnsamt läge.

Kungl. järnvägsstyrelsen hemställde till Kungl. Maj:t 1914, att vid bestämmandet av stationsmästares pension arvodet för postgöromålen skulle medtagas i beräkningen med 300 kronor med tillägg av 20 % (alltså 60 kronor) för hyres- och bränsleersättning, vadan denna del av pensionen, efter 70 %, skulle uppgå till kronor 252. Av denna hemställan, som offentliggjordes i järnvägs-männens egen tidning, fick nämnda stationsmästare den uppfattningen, att de skulle erhålla sin pension efter detta förslag. Enligt meddelande från kungl. järnvägsstyrelsens kameralkontor, komma dock dessa grunder endast att tillämpas för de stationsmästare, som avgå med pension *efter* ingången av år 1918.

De som avgått under tiden 31 december 1910 och 31 december 1917 få endast pension beräknad efter deras lön som stationsmästare. De nu kvarlevande av dessa åldriga pensionstagare uppgå till 40 à 50 stycken, och av dem leva åtskilliga i små och tryckta omständigheter. Att giva dessa åldriga män den lilla ökning i pensionerna, som de beräknat, synes mig endast en gärd av rättvisa och billighet.»

På sätt närmare inhämtas av utskottets utlåtande nr 55 angående vissa framställningar rörande pensioner och understöd m. m. å allmänna indragningsstaten har statskontoret beträffande åtskilliga till utskottet hänvisade motioner i dessa ämnen, bland dem även nu ifrågavarande samt den under nästföljande punkt omförmälda, den 10 april 1918 avgivit utlåtande.

Statskontoret har därvid tillika överlämnat yttrande från järnvägsstyrelsen, i hithörande del så lydande:

*Järnvägsstyrelsen.*

»De föreliggande båda motionerna angående förhöjning av vissa f. d. stationsmästares pensioner ansluta sig till ett af styrelsen, med anledning av en utav poststationsföreståndarna vid statens järnvägar under 1913 gjord framställning om förbättring av deras ställning i pensionshänseende, i underdånigt utlåtande den 16 mars 1914 framlagt förslag om avlåtande av nådig proposition i ämnet.

Redogörelse för innehållet i såväl berörda framställning som styrelsens utlåtande över densamma finnes intagen i det Kungl. Maj:ts proposition nr 174 till 1917 års riksdag bifogade utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden den 4 april 1917. Enligt vad där inhämtas, hemställde styrelsen, att poststationsföreståndarnas framställning icke måtte föranleda till annan åtgärd, än att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att, därest viss av styrelsen förut gjord framställning angående postarvodenas omförande till ordinarie arvoden vunne statsmakternas bifall, de stationsinspektorer å 4:de klassens stationer A och B samt stationsmästare, som efter den 31 december 1910 avgått eller före ikraftträdande av ett eventuellt beslut i nyssnämnda avseende komme att avgå från tjänsten, måtte, räknat från tidpunkten för beslutets ikraftträdande, erhålla fyllnadspension af trafikmedel till sådant belopp att detsamma jämte dem tillkommande pension jämlikt lagen angående rätt till pension för tjänsteman vid statens järnvägar den 4 juli 1910 eller de i sammanhang härmed utfärdade övergångsbestämmelser, komme att uppgå till det belopp, varmed pensionen skulle hava utgått, därest de av styrelsen föreslagna ändringar i avlöningsförhållandena för omförmälda stationsföreståndare ägt gällande kraft vid tiden för vederbörandes avgång från tjänsten.

Det sålunda framlagda förslaget om fyllnadspension i vissa fall för stationsföreståndare föranledde emellertid icke till någon åtgärd i den av styrelsen önskade riktningen. 1915 års kommission för gemensamma avlöningsbestämmelser vid kommunikationsverken m. fl. verk, som i underdånig skrivelse den 6 mars 1917 framlagt ett förslag om uppflyttning å gällande avlöningsskala av ovan omförmälda tjänstekategorier bland stationsföreståndarna vid statens järnvägar hade i denna skrivelse uttalat sig mot bifall till förslaget. Föredragande departementschefen hade vid ärendets föredragning inför Kungl. Maj:t i statsrådet yttrat, att han, i likhet med kommissionen, ansåge en förbättring av ifrågavarande pensionstagares under rådande krigstid nog så behjärtansvärda ekonomiska ställning böra ske i annan ordning än den föreslagna, nämligen i samband med åtgärder i dylikt syfte för samtliga de kategorier av statspensionärer, som därav kunde vara i behov.

Det i förenämnda proposition framlagda förslag om uppflyttning å gällande löneskala av befattningarna såsom stationsinspektorer å 4:de klassens stationer A och B samt såsom stationsmästare vann riksdagens godkännande, varefter kungl. kungörelse, innefattande dessa och andra ändringar i förnyade nådiga anlöningsreglementet för tjänstemän vid statens järnvägar den 30 juni 1916, utfärdades den 29 juni 1917.

Härigenom har det av styrelsen i dess förberörda hemställan av den 16 mars 1914 uppställda villkoret för beredande av fyllnadspension åt förutvarande innehavare

av befattningar inom ofvan omnämnda tjänstekategorier bland stationsföreståndarna vid statens järnvägar blivit fyllt.»

Under återopande av ovanberörda av järnvägsstyrelsen lämnade utredning har statskontoret för egen del framhållit, att vissa billighetsskäl onekligen föreläge för beredande i enlighet med motionärernas förslag av tilläggs pension av trafikmedel att från och med år 1918 utgå till de f. d. stationsmästare av ifrågakvarande slag, som med pension avgått under åren 1911—1917. *Statskontoret.*

Utskottet kan för sin del icke finna annat än att det i motionen framförda yrkandet på förbättring av ifrågakvarande pensionärens bekymmersamma ställning är synnerligen behjärtansvärt och anser i likhet med statskontoret billighetsskäl föreligga för vidtagande av en dylik åtgärd. Enligt vad utskottet inhämtat, utgör antalet av dessa f. d. befattningshavare 83 och skulle ett bifall till förslaget medföra en kostnad för statsverket av i runt tal 21,600 kronor. Under sådana förhållanden och med hänvisning till det av järnvägsstyrelsen tidigare i detta avseende framställda förslaget anser sig utskottet böra biträda motionärernas yrkande. De ifrågakvarande fyllnadspensionerna torde böra beräknas från och med den dag, den av järnvägsstyrelsen omnämnda kungl. kungörelsen den 29 juni 1917 angående vissa ändringar i förnyade avlöningsreglementet för tjänstemän vid statens järnvägar trädde kraft eller den 1 januari 1918, och synas beloppen böra anvisas att utgå av trafikmedel. *Utskottet.*

Utskottet hemställer,

att riksdagen, i anledning av förevarande motioner I: 15 och II: 10, må medgiva, att de stationsinspektorer å 4:de klassens stationer A och B samt stationsmästare, som avgått efter den 31 december 1910 och före ikraftträdandet av kungl. kungörelsen den 29 juni 1917 angående vissa ändringar i förnyade avlöningsreglementet för tjänstemän vid statens järnvägar eller den 1 januari 1918, må, räknat från och med sistnämnda dag, erhålla fyllnadspension av trafikmedel till sådant belopp, att detsamma jämte dem tillkommande pension enligt lagen den 4 juli 1910 angående rätt till pension för tjänstemän vid statens järnvägar eller de i samband härmed utfärdade övergångsbestämmelser, kommer att uppgå till det belopp, varmed pensionen

skulle hava utgått, därest de i förberörda kungörelse omförmälda ändringar i avlöningsförhållandena för ovanbemälda stationsföreståndare ägt gällande kraft vid tiden för vederbörandes avgång ur tjänsten.

3:o.

Angående under-  
stöd åt ar-  
betaren O. Nilss-  
sons änka och  
minderåriga  
barn.

I en inom andra kammaren av herr *Lövgren* i Nyborg väckt motion, nr 144, har hemställts, »att riksdagen till arbetaren *Oscar Nilsson* d. y:s änka och minderåriga barn i Grelsbyn, Över Kalix socken av Norrbottens län, måtte bevilja ett understöd i enlighet med lagen om olycksfallsförsäkring av den 3 juni 1916».

Till stöd för motionen har anförts följande:

»Arbetaren *Oscar Nilsson* från Grelsbyn i Över Kalix socken av Norrbottens län har under en sammanlagd tid av 12 år arbetat i statens tjänst, dels som linjearbetare vid telegrafverket 9 år, dels vid järnvägstelefon 3 år samt slutligen som förman för ett arbetslag på Inlandsbanans norra distrikt. Under detta arbete skadades han så svårt genom en olyckshändelse, att han avled därav på *Gellivare* lasarett den 13 juli 1917. *Nilsson* efterlämnar hustru och sju minderåriga barn, vilka av vederbörande myndighet tillerkänts ett årligt understöd av sammanlagt 300 kronor. Då detta belopp under nu rådande förhållanden icke på långt när är tillräckligt till familjens uppehälle, synes mig skäl föreligga för riksdagens ingripande.»

Statskontoret har i ärendet överlämnat infordrade yttranden från dels telegrafstyrelsen och dels järnvägsstyrelsen.

Telegrafstyrelsen har därvid meddelat, att *Nilsson* arbetat vid telegrafverket under följande tider: den 2 juni—9 november 1905 samt den 9 maj 1906—3 april 1914.

Järnvägsstyrelsen har i sitt yttrande anfördt:

Järnvägssty-  
relsen.

»Såvitt framgår av motionen om understöd åt arbetaren *Oscar Nilssons* i Grelsbyn änka och minderåriga barn föreligga i detta fall icke några särskilda omständigheter, som böra föranleda därtill att *Nilssons* änka skulle erhålla en bättre ställning än andra änkor efter statens järnvägars personal, som under de senare åren omkommit under sådana omständigheter att 1901 års olycksfallslag bör tillämpas i fråga om skadestånd till deras efterlevande.

Med hänsyn härtill och då Kungl. Maj:t, enligt vad styrelsen erfarit, lär hava för avsikt att förelägga riksdagen förslag till bestämmelser angående rätt för livräntetagare i allmänhet, som i likhet med bemälda *Nilssons* änka och barn enligt 1901 års olycksfallsersättningslag tillförsäkrats ersättning med vissa årliga belopp av statsmedel, torde enligt styrelsens mening giltiga skäl icke föreligga för att enbart i detta fall medgiva en retroaktiv tillämpning av lagen om försäkring för olycksfall i arbete den 17 juni 1916.»

Statskontoret har i ärendet anfört:

»För egen del får Kungl. Statskontoret, vid det förhållande att årligt understöd blivit, säkerligen med tillämpning av bestämmelserna i 1901 års olycksfallsförsäkringslag, Nilssons änka och barn beviljat, ifrågasätta, huruvida anledning kan anses föreligga att i detta särskilda fall framför andra dylika bereda högre ersättning, därvid jämväl torde böra erinras, att, enligt vad Kungl. Statskontoret inhämtat, förslag till riksdagen är under utarbetande i syfte att efter vissa grunder bereda allmän förbättring av de enligt nämnda lag utgående ersättningar.» *Statskontoret.*

Av tillgängliga handlingar har utskottet inhämtat, att järnvägsstyrelsen genom särskilda livräntebrev den 11 oktober 1917 tillförsäkrat dels Nilssons änka i ersättning enligt 4 § lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete en årlig livränta att utgå från och med den 13 juli 1917 till en början med 75 kronor, dels ock Nilssons efterlämnade minderåriga barn i ersättning enligt samma paragraf livräntor att utgå från och med den 13 juli 1917 till en början med 37 kronor 50 öre till vart och ett av barnen, kommande, sedan rätten till livränta för något eller några av de minderåriga barnen enligt lagen upphört, livräntorna att utgå med de högre belopp, vartill de enligt samma lag finge höjas. *Utskottet.*

Utskottet anser sig vidare böra erinra, hurusom riksdagen nyligen på Kungl. Maj:ts framställning medgivit, att änka och barn efter arbetare, som genom olycksfall i statens tjänst ljutit döden, må utöver livränta af statsmedel, vartill de äro berättigade enligt förenämnda lag av den 5 juli 1901, från och med år 1918 uppbära tilläggsersättning med ett årligt belopp, motsvarande tre fjärdedelar av samma ränta. Under sådana förhållanden synes utskottet skäl icke föreligga att i detta fall framför andra dylika bereda högre ersättning, varför utskottet hemställer,

att förevarande motion II: 144 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 17 maj 1918.

På bankoutskottets vägnar:

ERNST HEDENSTIERNA.